

Sveriges lantbruksuniversitet
Fakulteten för Veterinärmedicin och husdjursvetenskap
Hippologenheten

Hippologiskt Examensarbete nr 399

2011

RIDER RIDLÄRAREN?

Amanda Jansson & Josefine Martinsson

Strömsholm

HANDLEDARE:

Åsa Steninger, Strömsholm

Hippologiskt examensarbete (EX0346) omfattande 10 högskolepoäng ingår som en obligatorisk del i hippologutbildningen och syftar till att under handledning ge de studerande träning i att självständigt och på ett vetenskapligt sätt lösa en uppgift. Föreliggande uppsats är således ett studentarbete på AB-nivå och dess innehåll, resultat och slutsatser bör bedömas mot denna bakgrund.

ISSN 1402-2052

SLU
Sveriges lantbruksuniversitet

Rider ridläraren?

Amanda Jansson & Josefine Martinsson

Handledare: Åsa Steninger, Strömsholm
Examinator: Marianne Esseen Söderberg, Strömsholm

Examensarbete inom hippologprogrammet, Strömsholm 2011
Fakulteten för Veterinärmedicin och husdjursvetenskap
Institutionen för anatomi, fysiologi och biokemi
Hippologenheten
Kurskod: EX0346, Nivå AB, 10 hp

Nyckelord: ridtimmar, ridskolehäst, level

Online publication of this work: <http://epsilon.slu.se>
ISSN 1402-2052
Examensarbete 2011: 399

INNEHÅLL

REFERAT	4
INTRODUKTION	4
SYFTE	6
FRÅGESTÄLLNINGAR.....	6
BAKGRUND	6
RIDLÄRARENS UTBILDNING.....	6
RIDLÄRARENS ARBETSPLATS	7
MATERIAL OCH METOD	8
BEGRÄNSNINGAR	8
RESULTATBEARBETNING	8
RESULTAT	9
DISKUSSION.....	13
MATERIALET OCH METODENS PÅVERKAN PÅ RESULTAT	15
VIDARE STUDIER	15
SLUTSATS	16
FÖRFATTARENS TACK	16
SUMMARY	16
REFERENSER.....	17
LITTERATUR.....	17
INTERNET	17
LÄSTA MEN EJ REFERERADE KÄLLOR	18
BILAGA 1. ENKÄT.....	19

REFERAT

Att en ridlärare själv ska rida är en allmän åsikt som man ofta stöter på. Ridlärarens egna ridkunskaper och färdigheter uppfattas vara av stor betydelse. Men hur ser det ut i Sverige, rider ridläraren?

Det finns idag (2011) 1177 examinerade ridlärare med "level", enligt Svenska Ridsportförbundet, i Sverige, som är utbildade för att svara för ridutbildningen på ridskolorna. Till ridlärarens uppgift att ansvara för undervisningen av ridskolans elever så ingår det att vara kompetent och kunnig inom sitt ämnesområde, ridning.

Det primära syftet med den här studien är att kartlägga i vilken omfattning yrkesverksamma ridlärare rider i Sverige. Det sekundära syftet är att utifrån ridlärarens ålder, antal år i yrket, befattning och "level" undersöka påverkan om ridläraren rider, och om det ges möjlighet till ridning på arbetstid.

Studien har två frågeställningar. I vilken omfattning rider yrkesverksamma ridlärare? Vilka faktorer påverkar om ridläraren rider?

Studien undersökte med en kvantitativ metod ridlärarens ridning i Sverige. Detta med en enkät som besvarades av ridlärare vid Svenska Ridsportförbundets fortbildningsdagar.

Resultatet påvisade att av de 140 deltagande ridlärarna red tre stycken 0 timmar i veckan. Denna grupp motsvarade 2 % av samtliga ridlärare i studien. Den största gruppen var de som red 6-10 timmar per vecka, 41 % av samtliga ridlärare i studien. Ingen signifikant skillnad har påvisats mellan ridtimmar per vecka och ålder, antal år i yrket, befattning och om det ges möjlighet till ridning på arbetstid.

Slutsatsen för denna studie var att det mest förekommande är en ridlärare som rider i snitt 6-10 timmar per vecka. De ridlärare med "level" I har högst medelålder och är de som rider mest. De ridlärare som inte ville rida mer, är de som rider mest. Den vanligaste orsaken till att ridläraren inte rider mer än vad den redan gör är tidsbrist. Den möjlighet för ridning på arbetstid som är vanligast är enskild ridning på ridskolehäst.

Nyckelord: ridtimmar, ridskolehäst, level

INTRODUKTION

I Sverige finns det ungefär 950 klubbar anslutna till Svenska Ridsportförbundet, där det bedrivs ridskola på runt 500 stycken av dem. Idag rider cirka 185 000 personer på landets ridskolor. På dessa genomförs 8 miljoner ridtimmar per år. Det finns 1177 examinerade ridlärare med "level" i Sverige, (mars 2011) som är utbildade för att svara för ridutbildningen på ridskolorna. Med ridlärarens uppgift att ansvara för undervisningen av ridskolans elever så ingår det att vara kompetent och kunnig inom sitt ämnesområde (Svenska Ridsportförbundet, 2008). Ridläraren är elevens tränare som ska ge eleven verktyg för att lära sig att rida. Liksom att en bra tränare måste ha kunskaper inom sin egen idrottsgren, så behöver ridläraren som ansvarar för ridundervisning behärska det ämnet som de ska lära ut. För en tränare är det viktigt att ligga i fronten inom sitt eget ämnesområde. För att lära ut ridning behöver ridläraren hålla sig uppdaterad inom sitt ämne, ridning (Gjerset, 1997).

Enligt Svenska ridsportsförbundet är det viktigt för ridlärarna att underhålla det egna ridkunnandet och att tid avsätts för detta (Svenska Ridsportförbundet, 2008). I boken *Ridinstruktion* står det skrivet ”att ridläraren skall bemöda sig om att snarast lära känna ryttarnas och hästarnas olika anlag. Han bör själv ofta rida hästarna i sin avdelning. Endast den ridlärare som själv kan utföra det han begär av sina elever, får elevernas fulla förtroende” (Arméns ridskola, 1930). Vidare har Meyners (2004) beskrivit betydelsen av ridlärarens ridning. Det är viktigt att ridläraren har högre ridfärdigheter än eleven den undervisar. Detta för att kunna se hur utvecklingen bör fortskrida mot målet och hjälpa eleven att följa och förstå vägen dit. Det är nödvändigt att ridläraren har attityden att ridning är ett livslångt lärande och att denne fortsätter att fördjupa sina ridkunskaper. Ridläraren måste för att kunna hjälpa eleven ha erfarenheten om hur det känns att rida och utföra de specifika rörelser som denne vill instruera eleven. För ridläraren blir tanken ”att rida med eleven” där ridläraren kan känna varje nyans av ryttarens känsla (Meyners, 2004).

I *Ridhandboken I* (Svenska Ridsportförbundet, 2003) som ligger som grund för ridundervisning i Sverige beskrivs ridlärarens uppgift till att utbilda elever och hästar utifrån den klassiska ridlärarens regler. Detta kräver synnerligen goda färdigheter och praktiska erfarenheter av ridning, vilka ska ha förvärvats på så varierade hästar som möjligt och i olika discipliner. Dessutom bör det vara en förutsättning att ridläraren har en utbildning som avslutats med ett godkänt instruktörsprov (Svenska Ridsportförbundet, 2003).

Maltén (1995) har i sin bok *Lärarkompetens* beskrivit vikten av vidareutbildning av lärare. Med sin grundkompetens och sina praktiska erfarenheter så finns det en önskan att fördjupa sin kompetens. Han anser att det för alla lärarkategorier skulle behövas ett brett utbud av fortbildningskurser. Efter några år inom yrket så behöver många lärare fördjupa sin kompetens och vidareutvecklas. En inriktning är ämnesfördjupning och en annan ämnesbreddning, att förbättra eller underhålla den kompetens man redan har. Konsekvenserna detta ger för lärarrollen är att samverkan, lokalt utvecklingsarbete och fortbildning är nödvändiga faktorer för lärares livslånga lärande (Maltén, 1995).

I en studie gjord av Tegnér (2001) undersöktes sambandet mellan ridlärare som aktivt utövar sin sport och nöjda elever. Hypotesen var att ridlärare som aktivt utövar sin sport har fler nöjda elever än de ridlärare som inte gör det. En enkätstudie gjordes där det undersöktes hur eleverna uppfattar sina ridlärare och om de ser dem aktivt utöva sin sport. En frågeställning som fanns med i studien var om eleverna hade sett sin ridlärare rida. Det var 2 % av eleverna svarade att de inte sett ridläraren rida. Vidare svarade 59 % att de sett sin ridlärare rida ganska ofta till ofta. En annan frågeställning i arbetet var om ridläraren rider själv på ridskolans lektionshästar. Där var det 11 % av ridlärarna som inte red lektionshästarna. I sin diskussion tar Tegnér upp att hon anser att det är en självklarhet att ridlärare ska rida. Som den förebild som ridläraren är så skall hon eller han alltid kunna sitta upp själv och visa för eleverna. Genom att aktivt själv utöva sporten kan ridläraren hålla sina kunskaper levande och kunna förutse problem och komma med lösningar för eleven. Resultatet på undersökningen visar att majoriteten av ridlärarna rider och det i sin tur resulterar i nöjda och glada elever (Tegnér, 2001).

Nilsson & Sjöqvist (2004) undersökte i en studie vad ridskolor prioriterar vid nyrekrytering av ridlärare. Resultatet påvisade att det viktigaste var personlig färdighet i

ridundervisning, sedan social kompetens, utbildning och tidigare erfarenhet av yrket. Först därefter kom betydelsen av egen ridfärdighet. Av minst betydelse var tidigare anknytning till ridskolan. Av detta kan man utläsa att utbildning och pedagogisk färdighet är av större vikt än den praktiska färdigheten i ridning (Nilsson & Sjöqvist, 2004).

I en studie gjord av Jakobsson (2000) undersöktes vilka faktorer som påverkar ridlärarens trivsel på ridskolan. En av trivselfaktorerna som fanns med var möjlighet till ridutbildning. Resultatet visar att av tolv olika trivselfaktorer så kommer möjlighet till ridutbildning först på femte plats av vad ridlärarna själva ansåg viktigt. Det var viktigare med arbetskamraterna, chefen/ledningen, möjlighet att påverka verksamheten samt den fysiska miljön. Studiens resultat indikerar på att ridlärarna själva inte skattar möjlighet till egen ridutbildning på arbetsplatsen som en avgörande faktor för trivsel. Studien uttrycker inte i vilken mån ridlärarna red (Jakobsson, 2000).

Mot denna bakgrund kan studiens problem sammanfattas till att det finns i skrivet material mycket som motiverar betydelsen av att ridläraren rider. Dock finns det ingen undersökning om i vilken utsträckning ridläraren på ridskolan rider och vilka faktorer som påverkar detta.

Syfte

Det primära syftet med den här studien är att kartlägga i vilken omfattning ridlärare rider i Sverige. Det sekundära syftet är att utifrån ridlärarens ålder, antal år i yrket, befattning och "level" undersöka om detta påverkar om ridläraren rider, och om det ges möjlighet till ridning på arbetstid.

Frågeställningar

- ✓ I vilken utsträckning rider yrkesverksamma ridlärare?
- ✓ Vilka faktorer påverkar om ridläraren rider?

BAKGRUND

Ridlärarens utbildning

Den första instruktörskursen anordnades vid dåvarande Arméns ridskola i Strömsholm år 1949. "Ridinstruktören är en nyckelperson i organisationen. Han måste vara en aktad person i vars händer föräldrarna med förtroende kan lämna sina ungdomar" (Svenska Ridsportförbundet, 2010d).

"Idag är ridlärare den enda titeln i Sverige. De tidigare titlarna försvinner och ersätts med Svensk Ridlärare "level" I, "level" II eller "level" III, (förkortas SRL I, SRL II, SRL III). För att från och med 1 juli 2010 listas som ridlärare av Svenska Ridsportförbundet krävs ett godkänt yrkesprov för ridlärare på respektive nivå. Detta yrkesprov avläggs antingen efter genomgången utbildning eller baseras på gedigen erfarenhet från ridläraryrket. För ridning, undervisning samt övriga kunskapskrav finns för varje nivå en kompetensbeskrivning som ligger som grund för yrkesproven. De ridlärare och ridinstruktörer som redan finns i systemet kommer att få sin titel/nivå beroende på utbildning och bakgrund" (Svenska Ridsportförbundet, 2010b).

Svenska Ridsportförbundets utbildningssystem grundas på ett internationellt system som används av International Group for Equestrian Qualifications, (IGEIQ), med 31 medlemsländer.

För varje "level" finns ett minimikrav vad ridläraren ska kunna undervisa i och själv ha ridkunskap i.

Level I LB dressyr, 1,00-1,10-meter hoppning, terräng

Level II LA dressyr, 1,10-1,20-meter hoppning

Level III MsvB dressyr, 1,20-1,30-meter hoppning

(Svenska Ridsportförbundet, 2010c)

Svenska Ridsportförbundet tillsammans med Sveriges Lantbruks Universitet (SLU) och Hästsportens Folkhögskola samverkar för att utbilda ridlärare. SLU är huvudman för hippologprogrammet som utbildar ridlärare genom ett treårigt kandidatprogram. Tidigare var hippologprogrammet en tvåårig yrkesutbildning och har sedan start 1994 utbildad ca 500 hippologer men från och med 2010 är det istället ett treårigt kandidatprogram. Studenterna på hippologprogrammet får lära sig häst och ridning på både teoretisk och praktisk nivå. Kursmålen är att rida Msv B dressyr och 130 hoppning. Efter avslutad examen tilldelas hippologerna "level" III (SLU, 2010).

Hästsportens folkhögskola erbjuder Ridlärarutbildning SRL I och Ridlärarutbildning SRL II som genomförs på Ridskolan Strömsholm. Kursmålet för SRL I är att rida LB dressyr och 110 hoppning. För SRL II är kursmålet LA:4 dressyr och 110 hoppning samt kunna hoppa enstaka högre hinder (Hästsportens folkhögskola, 2010).

Ridlärardiplom kan även utfärdas till yrkesverksamma som avlägger ridlärarprov, samt har flerårig yrkeserfarenhet kombinerat med teoretisk fortbildning. I detta ridlärarprov ingår det bland annat personlig färdighet i skolridning (Svenska Ridsportförbundet, 2010c).

Ridlärarens arbetsplats

Svenska Ridsportförbundet (tidigare Ridfrämjandet) bildades av staten år 1948 i samband med att armén avhöstades och formandet av dagens ridskoleverksamhet påbörjades. Syftet var att befolkningen skulle ges möjlighet till ridundervisning och hästkännedom (Svenska Ridsportförbundet, 2008).

Svenska Ridsportförbundets policy (2010a) gäller för föreningar anslutna till Svenska Ridsportförbundet som bedriver ridskoleverksamhet. I denna policy beskrivs hur de vill att framtidens ridskola ska bedrivas. Kortfattat formuleras ridskolans syfte till att utbilda i ridning, hästhantering och hästkunskap. För detta krävs att verksamheten drivs av personal med relevant kompetens och att ridskolan disponerar lämpliga och välskolade hästar. I materialet tas det upp fördelar med att personal utbildar sina lektionshästar och att ridskolan köper in unghästar som utbildas av ridläraren. Här står skrivet att den ridlärare som får detta uppdrag med att grundutbilda hästen kommer att i framtiden ha en speciell känsla för just den hästen. Även att de elever som vistas på ridskolan kommer få kunskaper om den unga hästens utbildning och utveckling (Svenska Ridsportförbundet, 2010a).

Fredricson & Andersson (2006) beskriver de krav som ställs på en unghästutbildare. Det är viktigt med egenskaper som en god balans, stadga i sitsen, en känslig hand och tydliga hjälper. En van ryttare hör samman med den utbildade hästen och en rutinerad ryttare hör samman med den välutbildade hästen. Att vara en god unghästutbildare är inte samma sak som att vara en duktig ryttare. I ridlärarnas yrkesutbildning ingår hantering av unghästar, och det är en förhoppning att de sedan som yrkesverksamma kommer att ha unghästar för utbildning på ridskolan. Detta ger i sin tur ridskolans elever en känsla för hur unghästar ska ridas och skolas in (Fredricson & Andersson, 2006).

Svenska Ridsportförbundet (2008) beskriver ridskolehästarnas utbildning till att ridläraren, genom att rida hästarna, lär dem vad arbetet som ridskolehäst innebär. Att utbilda en ridskolehäst går ut på att ridläraren lär hästen sortera de olika hjälperna, befästa en korrekt hjälpgivning samt lära hästen ett antal övningar så att den kan sitt jobb när eleven sitter på ryggen. Målet ska vara att hästen svarar korrekt när eleven gör rätt och på så sätt lär eleven rätt och förstärker dennes inläring. För att tillhandha ha välutbildade ridskolehästar krävs det att ridläraren verkligen jobbar med hästarnas utbildning och att det inte prioriteras bort på grund av tidsbrist eller liknande (Svenska Ridsportförbundet, 2008).

MATERIAL OCH METOD

Studien undersökte med en kvantitativ metod yrkesverksamma ridlärarens ridning i Sverige. Detta med en enkät (se bilaga 1) som besvarades av ridlärare. Enkäten delades ut vid Svenska Ridsportförbundets fortbildning i mars 2011. Dessa genomfördes på tre platser i Sverige, på Flyinge, Strömsholm och Luleå. De var endast öppna för ridlärare med formell yrkesutbildning eller som hade avlagt yrkesprov, och finns med på förbundets officiella lista. För att fortsatt få finnas med på listan så måste ridlärarna delta på fortbildning minst vartannat år. Fortbildningarna kommer att arrangeras varje år i mars månad och samtliga listade ridlärare kommer att få en inbjudan (Svenska Ridsportförbundet, 2011).

I enkäten ställdes ett antal frågor med flera svarsalternativ där ridlärarna ombads ringa in det alternativ som passade dem bäst. Enkäten fylldes i anonymt. På vissa frågor fanns det möjlighet att ge en kommentar om den svarande bedömde det nödvändigt.

Begränsningar

Av de besvarade enkäterna som ingick i studien behandlas endast de svar från ridlärare som i dagsläget arbetade som ridlärare eller ridskolechef på ridskola. Detta för att undersökningen syftar till att redogöra för ridlärarens ridning bland dem som är yrkesverksamma. Begränsningen är även gjord till att endast studera de ridlärare som arbetade minst 70 % tjänst, för att kärnan i undersökningen var att rikta sig till dem som huvudsakligen yrkesverksamma.

Resultatbearbetning

Enkäten sammanställdes och resultatet behandlades i *Microsoft Office Excel 2003*. Vid resultatbearbetning så undersöktes samband mellan antal ridtimmar i snitt per vecka och ålder, level, befattning, antal år i yrket, om ridläraren vill rida mer samt vilka

ridmöjligheter ridläraren erbjuds på arbetsplatsen. Resultatet bearbetades statistiskt och signifikansnivån sattes till $p < 0,05$. Studien fick ett signifikant resultat då p-värdet var mindre än 0,05 och ett icke signifikant resultat då p-värdet var större än 0,05. För att hitta signifikant skillnader mellan grupperna utfördes analyser i statistikprogrammet SigmaStat version 3.5. Där det fanns två grupper testades data i Whitney-Mann Rank Sum Test. Där det var tre eller flera grupper användes en variansanalys baserat på ranks (ANOVA on ranks) följt av Dunn's method som post-hoc test.

RESULTAT

Av 285 utdelade enkäter erhöles totalt 174 svar, dvs. en svarsfrekvens på 61 %. Resultatet baseras på 36 enkätsvar från Flyinge, 78 enkätsvar från Strömsholm och 26 enkätsvar från Luleå. Totalt 140 enkätsvar användes, efter att 34 enkäter plockats bort enligt studiens begränsningar. För att få en bild över hur de svarade så presenteras materialet i diagram. För att kunna påvisa samband mellan olika svar visar några av diagrammen hur ridlärarna som har svarat på ett sätt i en fråga valt att svara på en annan.

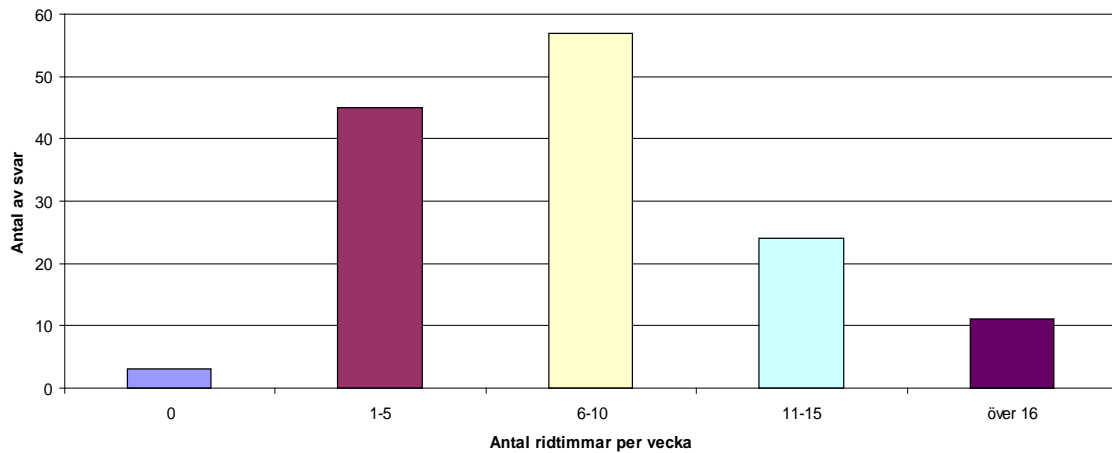
Svaren inkom från ridlärare med åldrar mellan 21 till 56 år. Medelåldern på de deltagande var 36 år. Populationen som undersöktes representerar 12 % av alla ridlärare med "level" i Sverige från Svenska Ridsportförbundets lista (Svenska Ridsportförbundet, 2011). Av dem som svarade hade 44 stycken befattning som ridskolechef och 96 stycken befattning som ridlärare. De ridlärare som deltog i studien hade arbetat mellan 1 till 36 år inom yrket. Medelvärde var 14 år inom yrket. "Level" I hade högst medelålder och var procentuellt den mest representerade kategorin. Till antalet var det flest "level" II som deltog, se tabell 1.

Tabell 1. Presentation av deltagarna i enkäten

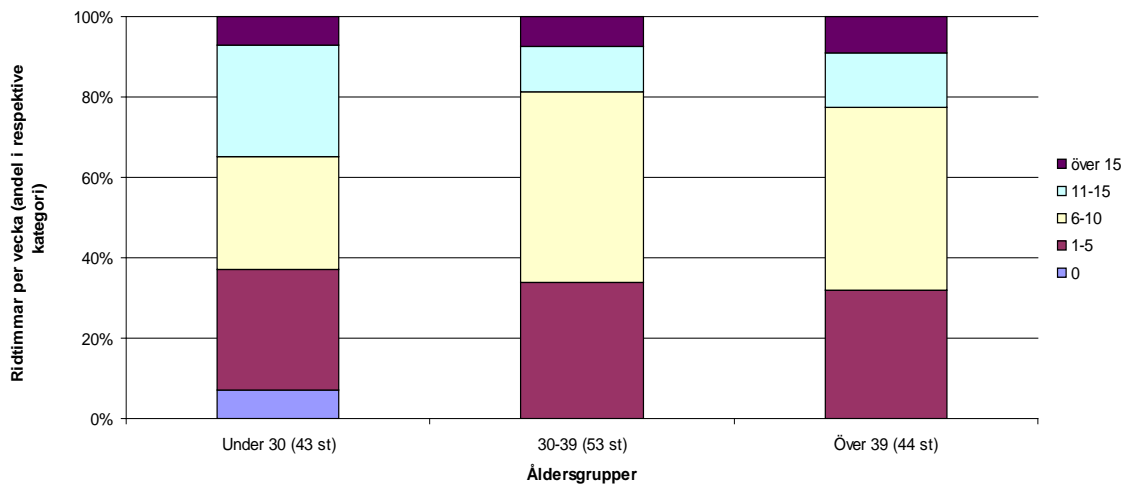
Levelnivå	Medelålder	Antal	Procent av alla ridlärare med level i Sverige från SvRF lista
Level I	39	13	20 %
Level II	36	82	12 %
Level III	35	45	10 %

Resultatet påvisade att endast tre stycken av de 140 deltagande ridlärarna red 0 timmar i veckan. Anledningen till att de inte red var att en var gravid och de andra två hann inte rida. Denna grupp motsvarade 2 % av samtliga ridlärare i studien. Det var flest som red 6-10 timmar per vecka, 41 % av samtliga ridlärare i studien, se figur 1.

I figur 2 redovisas ridlärarnas ålder i förhållande till ridtimmar. De är kategoriserade i tre åldergrupper. Ingen signifikant ($p=0,622$) skillnad kan påvisas. De tre som inte red alls var under 30 år.

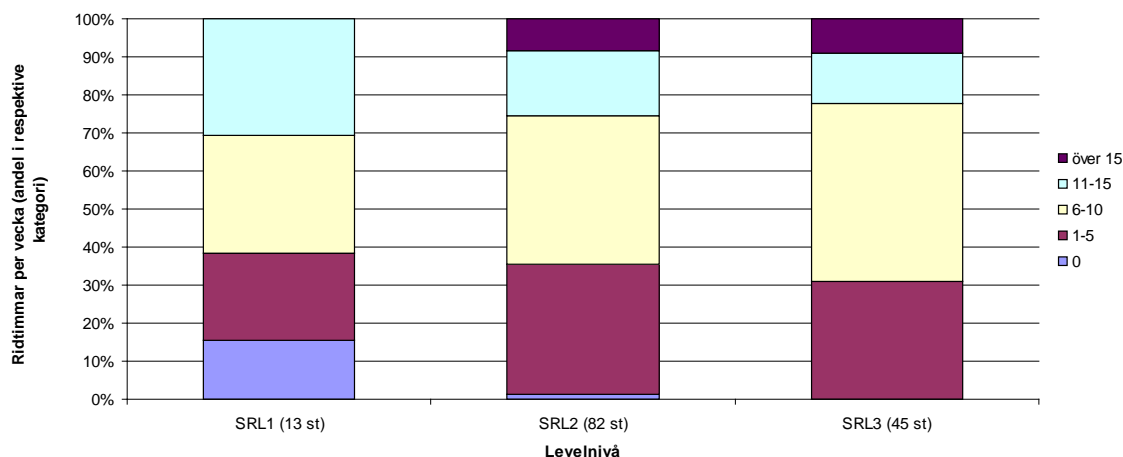
Figur 1. Diagrammet visar fördelning av antal ridtimmar per vecka.

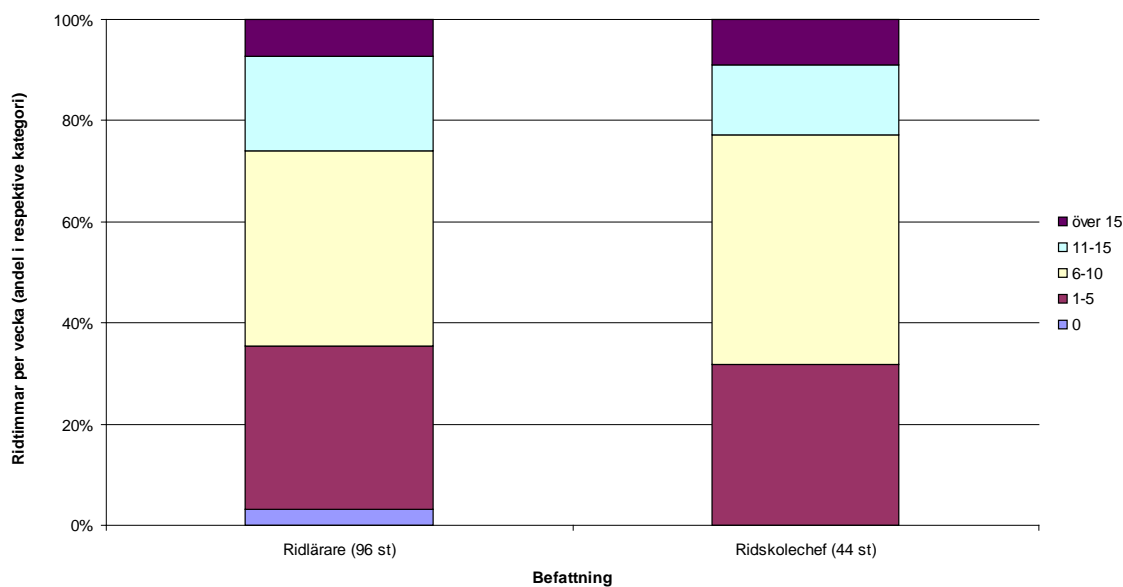
Figur 2. Diagrammet visar andel ridtimmar per vecka i förhållande till ålder, kategoriserat i tre grupper.

Sambandet mellan antal ridtimmar per vecka och ridlärarens levelnivå visade en signifikant ($p=0,002$) högre ridmängd bland "level" I jämfört med "level" II, se figur 3. Dock fanns ingen skillnad mellan "level" I och "level" III, eller mellan "level" II och "level" III.

I jämförelsen mellan antal ridtimmar per vecka och befattning påvisar resultatet ingen signifikant ($p=0,941$), se figur 4. Det var inga ridskolechefer som inte red.

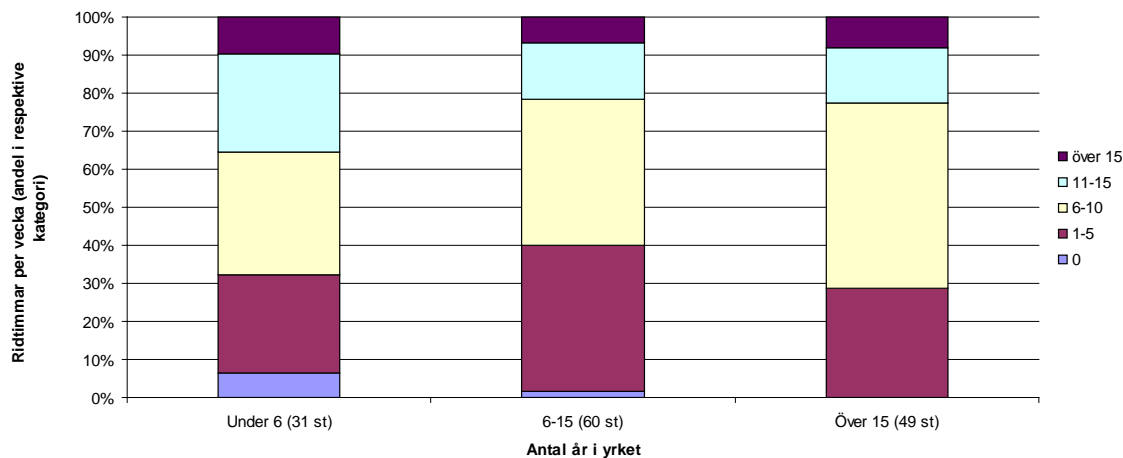
Figur 3. Diagrammet visar andel ridtimmar per vecka i förhållande till levelnivå.

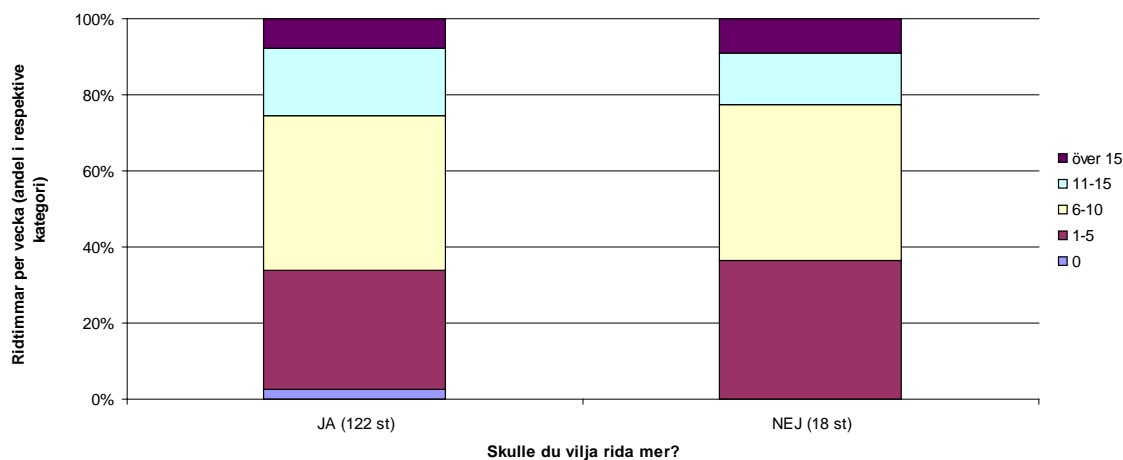
Figur 4. Diagrammet visar andel ridtimmar per vecka i förhållande till befattning.

Resultatet påvisade att det inte fanns någon signifikant ($p=0,655$) skillnad mellan antal ridtimmar per vecka i förhållande till antal år i yrket, se figur 5.

Vidare undersökte studien om det fanns ett samband mellan hur mycket ridläraren red per vecka och om de ville rida mer än vad de gjorde i dagsläget, se figur 6. Det var 13 % av ridlärarna som inte ville rida mer. Det fanns en signifikant ($P=0,010$) skillnad mellan grupperna vilket tyder på att de som svarade att de inte ville rida mer (NEJ), red mer. Den vanligaste orsaken till att de som svarade att de ville rida mer (JA) inte gjorde det, var tidsbrist.

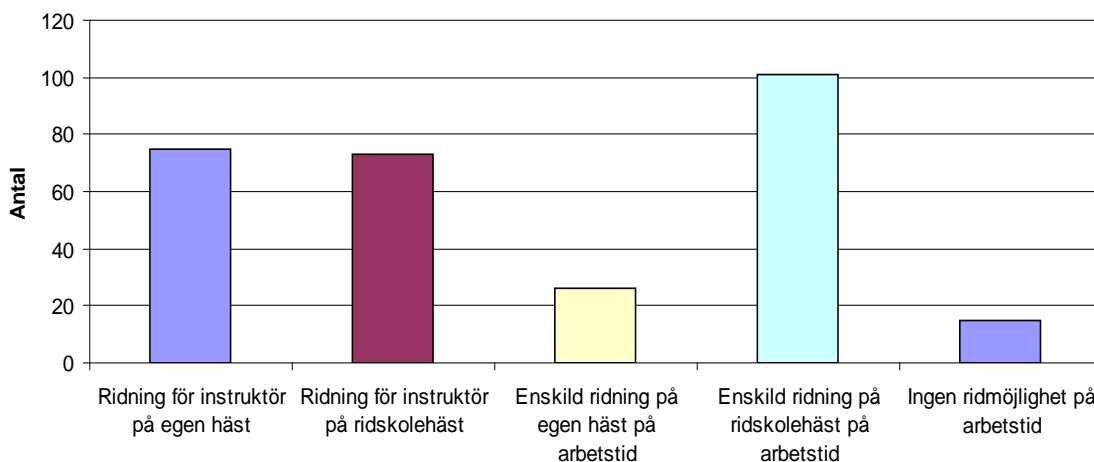
Figur 5. Diagrammet visar andel ridtimmar per vecka i förhållande till antal år i yrket.

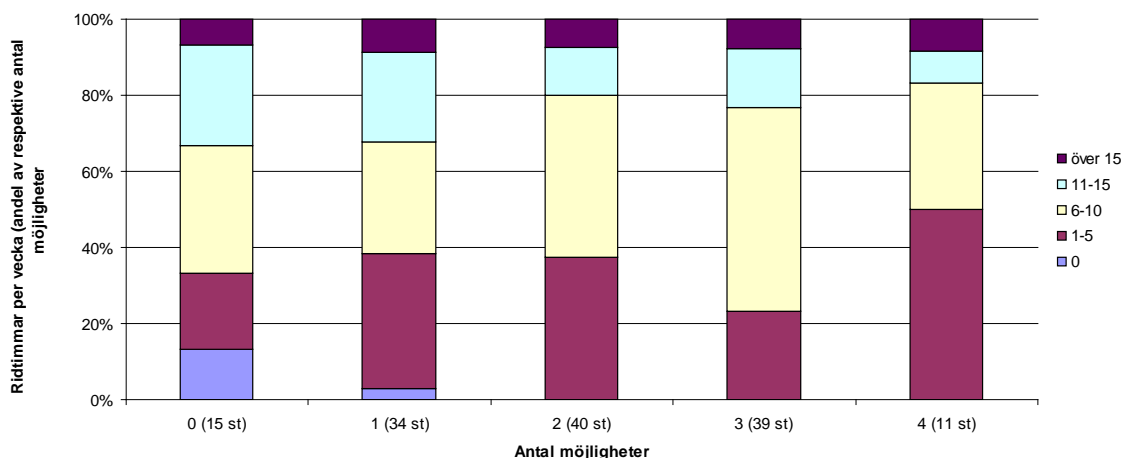
Figur 6. Diagrammet visar andel ridtimmar per vecka i förhållande till om ridläraren vill rida mer.

I figur 7 redovisas på vilket sätt ridläraren får möjlighet till ridning på arbetstid. Det var 72 % som fick möjlighet till enskild ridning på ridskolehäst. Det var 10 % som svarade att de inte fick några möjligheter alls. 71 % red för instruktör på egen eller ridskolans häst.

På frågan hur mycket ridläraren red i förhållande till vilka möjligheter de erbjöds på arbetsplatsen visade resultatet ingen signifikant ($p=0,812$) skillnad, se figur 8.

Figur 7. Diagrammet visar hur många som har svarat på varje alternativ sett till ridmöjlighet på arbetstid. Varje stapel är antal svar från hela populationen (140 stycken).

Figur 8. Diagrammet visar andel ridtimmar per vecka i förhållande till antal tillgångar till ridmöjligheter på arbetstid som ridläraren erbjuder på arbetsplatsen.

DISKUSSION

I denna studie har vi undersökt ridlärarens ridning. Från början ville vi ta reda på hur viktigt det var att en ridlärare red och om ridning motiverade dem i undervisningen. Dock fick vi tänka om och begränsa oss när vi insåg att det inte fanns någon tidigare forskning att grunda vår idé på. Slutligen kom studien till att undersöka om ridläraren red även om vi från början ville veta varför. Ämnet är en fråga som vi fått mycket intresse och gensvar för från de flesta ridlärare vi diskuterat med. Det finns många värderingar kring vårt ämne och personliga åsikter om huruvida en ridlärare ska rida och om denne behöver det.

I resultatet kan det utläsas att nästan hälften av ridlärarna red mellan 6-10 timmar per vecka, och endast 2 % inte red alls. Detta tyder på att övervägande delen rider regelbundet och därigenom ligger på en nivå som underhåller ridkunskaperna. Detta kan kopplas samman med de möjligheter som ridläraren fick till ridning på arbetstid. Resultatet visar på att cirka tre fjärdedelar av de ridlärare som deltagit i vår studie red regelbundet för instruktör på arbetstid på egen eller ridskolans häst. Utifrån det som Meyners (2004) skriver om vikten av fördjupning i ridlärarens egna ridkunskaper är vår tolkning av resultatet att majoriteten ridlärare i vår studie gör detta. Vidare anser Maltén (1995) att det är viktigt med ämnesfördjupning och att förbättra eller underhålla den kompetens man redan har genom fortbildning. Vi anser att regelbunden ridning för instruktör är en typ av fortbildning.

Tegnér's (2001) enkätstudie visade att 2 % av eleverna svarade att de inte sett ridläraren rida. Det här tyder på att eleverna ser sin ridlärare rida på ridskolan på egen häst eller på ridskolans hästar. Detta ställer ett krav på ridläraren att denne föregår med gott exempel och en förebild för sina elever. Det är även ett fenomen som kan vara till god hjälp om eleverna får se "bra ridning". Tegnér's studie (2001) visade även att 89 % av eleverna svarade att ridlärarna red på ridskolehästarna. Vårt resultat påvisar att 72 % av ridlärarna red på ridskolans hästar. Om ridläraren rider sina lektionshästar så bör denne få lättare att hjälpa eleverna och få en förståelse för hur hästarna känns att rida. Att ridläraren regelbundet rider sina lektionshästar fungerar både som underhåll och vidareutbildning av hästarna. Resultatet visade på att det var vanligast för ridlärarna med enskild ridning på ridskolehäst på arbetstid, vilket tyder på att detta i stor utsträckning sker.

I Nilsson & Sjöqvist (2004) studie påvisades att den egna färdigheten i ridning var av låg prioritet vid nyanställning av ridlärare. Men om ridskolan ska kunna disponera välskolade hästar bör det krävas ett underhåll av detta, vilket en ridlärare med ridkompetens bör ha ansvar för. Utifrån denna tanke borde den egna ridfärdigheten värderas högre.

I Svenska Ridsportförbundets riktlinjer (2010a) för ridskoleverksamhet "Framtidens ridskola" tas fördelen upp med att personal utbildar sina lektionshästar, och att ridskolan köper in unghästar som utbildas av ridlärare. En förutsättning för att göra detta möjligt är att ridläraren är ridkunnig och kompetent till att utbilda och vidareutbilda lektionshästar. Detta kopplar vi samman med att ridläraren bör vara en aktiv ryttare. Resultatet indikerar på att ridläraren rider och att skapa förutsättningar detta borde vara möjligt. Dock bör man ha i åtanke att den som ansvarar för utbildningen av en ung lektionshäst inte enbart klarar sig på att vara aktiv ryttare. Denne bör även ha kompetens och anlag för unghästridning, vilket Fredricson (2006) beskriver. Utifrån hans framställning kan man tycka att för att kunna lämpa sig som hästutbildare är betydelsen av regelbunden ridning stor.

Studien visade på att åldern, antal år i yrket eller befattning inte hade någon betydelse för hur mycket ridläraren red. Däremot visade det sig att de tre som inte red alls var under 30 år. Dock var denna grupp för liten för att kunna dra några slutsatser hur det ser ut. Det positiva som vi kan se med dessa resultat är att ridläraren faktiskt rider oavsett ålder, antal år i yrket eller befattning. Ridning är ett livslångt lärande och även en färskvara som behöver underhållas, vilket ridlärarna faktiskt praktiserar.

Resultatet har visat på att de ridlärarna med "level" I rider mest. Dessa är även de som är äldst. Vad detta kan bero på är svårt att spekulera i, men att "level" I har högst medelålder kanske kan kopplas samman med att de har utbildat sig för länge sedan och valt att inte vidareutbilda sig. Det kan också bero på att de har varit yrkesverksamma länge och gjort yrkesprov eller genomgått en utbildning på senare tid för att få en "level" och bli godkända ridlärare.

I resultatet påvisades att två av de tre som inte red, gjorde det på grund av tidsbrist. Vidare kunde vi konstatera att av de ridlärarna som ville rida mer, hann en tredjedel inte det på grund av tidsbrist. Detta kan tyda på att det för ridläraren är angeläget att rida. Ett sätt att tolka varför ridning är viktigt, är med Svenska Ridsportförbundets åsikt att det är nödvändigt för ridlärarna att underhålla det egna ridkunnandet och att tid då avsätts för detta. Detta kan motivera betydelsen av ridning på arbetstid, att det finns utrymme för ridläraren att hinna med utveckling av den egna ridningen. Anledningen till ridmöjligheterna är begränsade kan bero på bristande resurser och tjänsten inte rymmer det. I Jakobssons (2000) studie indikerar resultatet på att ridlärarna själva inte skattar möjlighet till egen ridutbildning på arbetsplatsen som en avgörande faktor för trivsel. Detta kan tolkas med att det för ridlärarna själva inte är viktigast med ridmöjlighet på arbetstid även om en efterfrågan finns. De ansåg att arbetskamrater, chefen/ledningen, möjlighet att påverka verksamheten samt den fysiska miljön var viktigare.

Materialet och metodens påverkan på resultat

Det faktum att vi använde oss av Svenska Ridsportförbundets fortbildningsdagar för ridlärare till att samla in resultat, medförde en svarsfrekvens på 61 % och därmed nådde enkäten ut till många. Urvalet av ridlärare som deltog i studien är inte representativt för alla Sveriges ridlärare. Dock är det representativt för de ridlärarna med "level". För att behålla sin "level", måste ridlärarna delta på fortbildning minst vartannat år. Tanken var från början att vi skulle skicka ut enkäten till ett slumpmässigt urval av ridlärare med "level" i Sverige. Det hade förmodligen varit svårare att lyckas få in svar och nå ut till tillräckligt många.

Metodens svaghet kan hänvisas till att de ridlärare som är mer intresserade av fortbildning och har en önskan att fördjupa sin kompetens kanske är de som väljer att gå på fortbildning och även är de som i större utsträckning rider. Kanske de som väljer att inte delta är de som inte har samma intresse för sin egen vidareutveckling. Kring denna fråga kan vi bara spekulera och inte dra några slutsatser. Dock kan det haft en påverkan på vårt resultat.

Om denna studie skulle göras om hade enkäten utformats annorlunda. Detta för att kunna möjliggöra en hypotesprövning. Enkäten är i denna studie utformad för att kartlägga och vara av en mer jämförande karaktär. Därför har studien ingen hypotes.

Vidare studier

Studien skulle kunna utvecklas till att vara av mer kvalitativ karaktär och genom djupintervjuer ta reda på varför ridläraren rider eller inte. Även att ta reda på vad ridning har för betydelse när det gäller motivation i undervisningen och trovärdighet i yrkesrollen skulle kunna vara något att gå vidare med.

Slutsats

Studiens slutsatser är:

- Det mest förekommande är en ridlärare som rider i snitt 6-10 timmar per vecka.
- De ridlärare med "level" I har högst medelålder och är de som rider mest.
- De ridlärare som inte ville rida mer, är de som rider mest.
- Den vanligaste orsaken till att ridläraren inte rider mer än vad den redan gör är tidsbrist.
- Den möjlighet för ridning på arbetstid som är vanligast är enskild ridning på ridskolehäst.

FÖRFATTARENS TACK

Vi vill rikta ett tack till de ridlärare som gjort denna studie möjlig genom sitt engagemang med att besvara enkäten. Vi vill även rikta ett tack till vår handledare Åsa Steninger som visat ett starkt intresse och engagemang för vår studie. Ytterligare så vill vi tacka Svenska Ridsportförbundets ridskole- och utbildningsektion för möjligheten att lämna ut enkäten under fortbildningsdagarna och därmed möjliggjort vår studie.

SUMMARY

That a riding instructor herself needs to be a rider is a general opinion, which is often encountered. Riding teachers own riding skill perceived accordingly be of great importance. But what's it like in Sweden, is the riding instructor also a rider?

There are 1177 graduated riding instructors with the level, in Sweden, who are trained to respond to educate riding at a riding school. With the riding instructor to take charge of the education of students it is included to be competent and knowledgeable in their subject area, horseback riding.

The primary purpose of this study is to identify professional riding instructors riding quantity in Sweden. The secondary purpose is to take the riding instructor's age, number of years in the profession, position and level to verify whether this affects the riding instructors riding, and if given the opportunity to ride on the hours.

Research questions are then, to what extent rides riding instructor, and what factors affect the riding instructor riding.

The study investigated by a quantitative method of riding instructors in Sweden. This is a questionnaire that was answered by the riding instructors at the Swedish Equestrian Federation training days.

The result demonstrates that, of the 140 participating riding instructors, there were three that rode 0 hours per week. This group corresponded to 2% of all riding instructors in the study. It was the largest number who rode 6-10 hours a week, 41% of all the riding instructors in the study. No significant difference was demonstrated between

ridinghours a week and age, number of years in the profession, position, and if given the opportunity to ride on the hours.

The conclusion of this study was that the most common is a ridinginstructor who rides an average of 6-10 hours per week. The ridinginstructor with the level I have more than average and are the ones who ride the most. The ridinginstructor who did not want to ride more, are those who ride the most. The most common reason for not riding more than she already does is lack of time. The possibility of riding on working time that is most common is the individual riding in the ridingschool.

REFERENSER

Litteratur

- Arméns ridskola. 1930. *Ridinstruktion*. Skövde: Nytryckt 1975 genom överstelöjtnant Gunnar Schildt.
- Fredricson, J. & Andersson, I. 2006. *Utbildning av den unga hästen*. Stockholm: ICA Bokförlag.
- Gjerset, A. (red). 1997. *Idrottens träningslära*. Farsta: SISU Idrottsböcker - Idrottens förlag.
- Jakobsson, E. 2000. *Vilka faktorer påverkar ridlärarnas trivsel på ridskolan?* Fördjupningsarbete nr 114, Strömsholm: Sveriges Lantbruks Universitet.
- Maltén, A. 1995. *Lärarkompetens – i ett mångdimensionellt perspektiv*. Lund: Studentlitteratur.
- Meyners, E. 2004. *Effective teaching and riding*. Huson: Goals Unlimited Press.
- Nilsson, K. & Sjöqvist, J. 2004. *Vad prioriterar ridskolor vid nyrekrytering av ridlärare?* Fördjupningsarbete nr 206, Strömsholm: Sveriges Lantbruks Universitet.
- Svenska Ridsportförbundet. 2008. *Att driva ridskola*. Kolbäck.
- Svenska Ridsportförbundet. 2010a. *Framtidens ridskola*. Kolbäck.
- Svenska Ridsportförbundet. 2003. *Ridhandboken 1 Grundutbildning för ryttare och häst*. Kolbäck.
- Systat Software. 2006. Sigmastat version 3.5. Systat Software, Inc. Richmond, California, USA.
- Tegnér, M. 2001. *Den ridande ridläraren*. Fördjupningsarbete nr 158, Strömsholm: Sveriges Lantbruks Universitet.

Internet

- Hästsportens Folkhögskola. *Ridlärarutbildningar – Yrkesutbildning*. 2010.
http://www.hastsportensfolkhogskola.se/start-frameset.php?frame_page=http%3A%2F%2Fwww.hastsportensfolkhogskola.se%2FRid%2FRidlarare.htm (Hämtad 2011-01-19)

- Svenska Ridsportförbundet. *Hästen som yrke*. 2010b.
<http://www3.ridsport.se/Utbildning/Hasten-som-yrke/> (Hämtad 2011-04-05)
- Svenska Ridsportförbundet. *Levelsystemet I – II – II, Svensk fellow*.
2010c. http://www3.ridsport.se/ImageVault/Images/id_15094/scope_0/ImageVaultHandler.aspx (Hämtad 2011-04-05)
- Svenska Ridsportförbundet. *Godkända Ridlärare*.
2011. http://www3.ridsport.se/ImageVault/Images/id_15094/scope_0/ImageVaultHandler.aspx (Hämtad 2011-04-08)
- Svenska Ridsportförbundet. *Regionala forum för hästsektorn – hållbar samverkan med utvecklingskraft*. 2010d.
http://www3.ridsport.se/ImageVault/Images/id_9121/ImageVaultHandler.aspx
(Hämtad: 2011-02-20)
- Sveriges Lantbruksuniversitet. *Hippologutbildningen blir treårig*. 2009.
<http://www.slu.se/Documents/externwebben/vh-fak/hippologenheten/pressmed20090616.pdf> (Hämtad: 2011-03-19)
- Sveriges Lantbruksuniversitet. *Kursplaner för Hippologprogrammet – Ridhäst*. 2011.
<http://www.slu.se/Documents/externwebben/vh-fak/hippologenheten/Ridh%c3%a4st%20ramschemat%20och%20kursplaner.pdf>
(Hämtad: 2011-03-19)

Lästa men ej refererade källor

- Malmfors, B. 1982. *Vetenskapligt skrivsätt och muntlig presentation – en handledning*.
Pedagogiskt utvecklingsarbete nr 7, Uppsala: Sveriges Lantbruks Universitet.
- Zetterqvist Blokhuis, Mari (2004) *Pedagogik för ridlärare – Strömsholmsmetoden*.
Kolbäck: Föreningen Ridskolan Strömsholm.

BILAGA 1. ENKÄT

HEJ

Vi är två hippologstudenter vid Ridskolan Strömsholm som gör ett examensarbete som ska undersöka ”ridlärarens ridning”. Vi skulle uppskatta om ni vill svara på några frågor som underlag för vårt resultat. Om ni har några frågor eller vill ta del av resultatet kan ni kontakta oss på mail: jansson.amanda@hotmail.com

1. **Ålder?**.....

2. **Utbildning? (ringa in ditt svar)**

3. **LEVEL I LEVEL II LEVEL III**

Kommentar.....

4. **Arbetar du som ridlärare på ridskola?** JA NEJ

5. **Anställning?** (procent eller timmar per vecka)

Svar.....

6. **Vilken befattning har du i din tjänst på ridskolan?**

Svar.....

7. **Antal år i yrket?**.....

8. **Hur många ridtimmar genomför du i snitt per vecka? (ringa in ditt svar)**

0 1-5 6-10 11-15 över 16

Om du inte rider...

9. **Varför inte?**.....

.....

Om du rider...

10. **Hur tillgodoser du din ridning? (ringa in alternativen som stämmer för dig)**

Jag rider på min egna häst/hästar Jag lånar en häst/hästar

Jag rider på ridskolans hästar

Annat.....

11. Skulle du vilja rida mer? (ringa in ditt svar)

JA NEJ

Kommentar.....

12. Vilka möjligheter erbjuds du på din arbetsplats för ridning?

13. (ringa in alternativen som stämmer för dig)

Ridning för instruktör på egen häst på arbetstid

Ridning för instruktör på ridskolehäst på arbetstid

Enskild ridning på egen häst på arbetstid

Enskild ridning på ridskolehäst på arbetstid

Annat.....

.....

.....

Tack för din medverkan

Med vänlig hälsning Amanda och Josefine

DISTRIBUTION:

Sveriges Lantbruksuniversitet

Hippologenheten

Box 7046 750 07 UPPSALA

Tel: 018-67 21 43

Fax: 018-67 21 99

Swedish University of Agricultural Sciences

Department of Equine Studies

Box 7046 750 07 UPPSALA

Tel: +46-18 67 21 43

Fax: +46-18 67 21 99
